

Utviklingsprosjekt:

**Endring av legenes arbeidstid i
henhold til arbeidsmiljølovens
bestemmelser ved gynekologisk
avdeling, OUS**

Nasjonalt topplederprogram

Marit Lieng

Oslo 26.10.14

Bakgrunn og organisatorisk forankring for prosjektet

Arbeidstiden for leger ansatt ved sykehus er regulert av avtaler mellom legeforeningen og arbeidsgiver, og er vanligvis basert på avtalte unntak fra arbeidsmiljøloven. Slik er det også ved gynekologisk avdeling, OUS. Avdelingsledelsen ved gynekologisk avdeling ønsker at legenes arbeidstid endres slik at den er i tråd med arbeidsmiljølovens arbeidstidskapittel. Prosjektet skal belyse hvilke konsekvenser en slik endring får for driften, pasientbehandlingen og utdanningen av nye spesialister ved gynekologisk avdeling, planlegge endringen og forankre denne hos legene og deres tillitsvalgte.

Problemstilling og målsetting

Effektmål:

Utrede konsekvenser og planlegge innføring av endret arbeidstid for legene i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser ved gynekologisk avdeling, OUS.

Resultatmål:

1. Utrede drifts- og utdanningsmessige konsekvenser av innføringen av en slik endring
2. Lage nye tjenesteplaner, og beregne behov for nye legestillinger for å opprettholde drift og utdanning av leger i spesialisering
3. Forankre effektmålet hos legene og deres tillitsvalgte (overleger og leger i spesialisering)

Analyse og argumentasjon rundt problemstillingen

Bakgrunn:

Arbeidstiden til leger i sykehus reguleres av arbeidsmiljøloven og avtalte unntak fra lovens arbeidstidskapittel. Disse unntakene medfører at legene både har lengre arbeidsuker enn det arbeidsmiljøloven normalt tillater, og arbeider sammenhengende i flere timer enn andre yrkesgrupper det er naturlig å sammenlikne legene med. Legenes arbeidstid har, som ledd i et økende fokus på

sikkerhet og kvalitet i pasientbehandlingen, vært gjenstand for debatt de siste årene.

Sykehuslegers arbeidsforhold (arbeidstid og -mengde) har vært et tema under drøftingene mellom representanter for arbeidsgiver (Spekter) og legene (Legeforeningen) de siste årene. Ved årets forhandlinger om sentral sykehuslegeavtale (A2) mellom Spekter og Legeforeningen, reiste legeforeningen som krav at unntakene fra arbeidsmiljølovens arbeidstidskapittel skal ut av avtalen. Legeforeningen ønsker at slike unntak skal avtales lokalt, men at legeforeningen sentralt skal ha godkjennelsesrett. En slik endring kan ha stor betydning for kjernevirksomheten ved gynekologisk avdeling OUS. Målet med dette prosjektet er å evaluere mulige effekter av en slik endring og å forankre dette blant leger og deres tillitsvalgte.

En tilsvarende endring i legenes arbeidstid, er så vidt jeg vet, ikke tidligere gjennomført i Norge, eller i andre land det er naturlig å sammenlikne seg med.

Analyse:

Legene ved gynekologisk avdeling er enten spesialister (overleger) eller leger i spesialisering (LiS) i spesialiteten fødselshjelp og kvinnesykdommer. På vakt (mellom klokken 17.00 og 07.00) har legene ved gynekologisk avdeling ved OUS også ansvar for fødeavdelingen. Aktiviteten ved fødeavdelingen er i hovedsak øyeblikkelig hjelp, og det er derfor i liten grad mulig å forskyve aktiviteten til dagtid. Driften ved gynekologisk avdeling er følgelig betinget av mulighet for stor legeaktivitet døgnet rundt.

Legene har en gjennomsnittlig arbeidsuke på 35.5 timer. Arbeidsgiver kan pålegge en fast utvidelse av den alminnelige arbeidstiden med inntil 2.5 timer i gjennomsnitt pr uke. Videre kan det gjøres avtale mellom arbeidsgiver og den enkelte lege om utvidet tjenestetid/arbeidstid (UTA) forutsatt at de avtalte unntakene fra arbeidsmiljølovens bestemmelser ikke settes til side. Driften ved avdelingen er i stor grad basert på at legene har utvidet arbeidstid. Følgelig vil det ikke være mulig å opprettholde avdelingens kjerneaktiviteter (pasientbehandling, undervisning/utdanning og forskning) på dagens nivå med samme antall legestillinger om legenes arbeidstid reduseres til 35.5 timer.

Argumentasjon:

Arbeidsgiver har plikt til å sørge for forsvarlig drift. Samtidig begrenser arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser arbeidsgivers styringsrett, noe som kan skape konflikter i en vaktung spesialitet med høy aktivitet døgnet rundt. Fra arbeidsgivers synspunkt vil derfor en endring av legenes arbeidstid kunne bidra til at man lettere kan styre fordelingen av leger på dag/kveld/natt. For å kunne

opprettholde avdelingens kjerneaktiviteter forutsettes det da en økning av stillingshjemler for leger (overleger og LiS) i avdelingen.

Fremdriftsplan med milepæler

Resultatmål 1	Utrede drifts- og utdanningsmessige konsekvenser av innføringen av endringen	Innen 01.12.14
Resultatmål 2	Lage nye tjenesteplaner og beregne behov for nye legestillinger for opprettholdelse av drift og utdanning av LiS	Innen 01.02.15
Resultatmål 3	Forankre effektmålet hos legene og deres tillitsvalgte (overleger og LiS)	Innen 01.05.15

Budsjett

Foreløpige beregninger viser at prosjektet ikke ventes å ha store budsjettmessige konsekvenser da reduksjonen av utvidet arbeidstid i dagens tjenesteplaner vil dekke hoveddelen av kostnadene knyttet til behovet for økte legestillinger. Nærmere utredning av budsjettmessige konsekvenser inngår i første resultatmål.

Vedlegg

1. Interessentanalyse
2. Risikoanalyse
3. Kommunikasjonsplan